

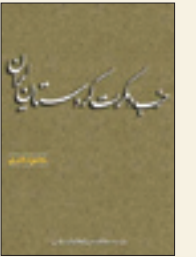
پیش‌خوان

پیش‌خوان

«حزب دموکرات کردستان ایران» در آیینه یک پژوهش مستند

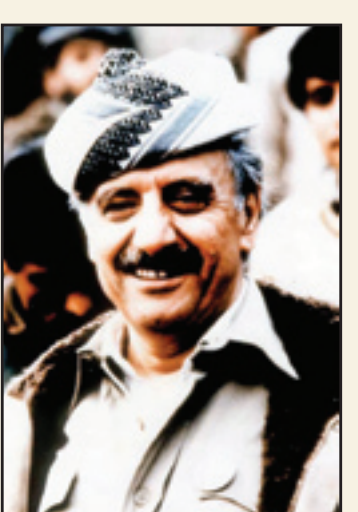
پیدا و پنهان یک جریان جدایی‌طلب

■ شاهد توحیدی

پژوهش‌های سیاسی به انتشار آن همت گماشته‌است. تاریخ‌نمای ناشر در معرفی این کتاب نکات بی‌آمده را مورد اشاره قرار داده‌است:

«اثر جدید مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی با عنوان حزب دموکرات کردستان ایران به چاپ رسید. این کتاب که نوشته جدید محمود نادری‌است به مرور و تحلیلی تاریخچه حزب دموکرات کردستان ایران از بدو تأسیس تا امروز می‌پردازد. مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی پیش‌تر آثار دیگری از محمود نادری همچون کتاب دوجلدی چریک‌های فدایی رسیده‌است. در مقدمه حزب دموکرات کردستان ایران با عنوان اشاره چنین می‌خوانیم: هنوز تهران از آثار درگیری مسلحانه مردم بالشکر گارد شاهنشاهی در دو روز منتهی به پیروزی انقلاب در ۲۲ بهمن ۱۳۵۷ پاک نشده‌بود که شعله‌های جنگ داخلی در کردستان ایران زبانه کشید. شروع این نزاع خونی در کردستان که در ادامه‌اش به تهاجم عراق به ایران انجامید، حزب دموکرات کردستان ایران را به بازیگر اصلی حوادث کردستان تبدیل کرد. بهانه جنگ از سوی حزب دموکرات، کسب خودمختاری برای کردستان بود. اگر تا پیش از انقلاب اسلامی از این حزب جز نامی محو در اعماق تاریخ نبود و همه‌هویت و حیات سیاسی آن در حکومت چند ماهه‌قاضی محمد خواجه می‌شد، اینک به مدد جنگی که راه انداخته بود، توانست در شمار احزاب مطرح در تاریخ ایران

◀ **عبدالرحمن قاسملو**، دبیر کل حزب دموکرات کردستان

قرار گیرد، بنابراین پژوهش درباره علت تأسیس و تاریخچه‌اش ضرورتی تام می‌یابد. مؤسسه مطالعات و پژوهش‌های سیاسی در ادامه تکنگاری‌های خود درباره سازمان‌ها و احزاب سیاسی ایران، این‌بار حزب دموکرات کردستان ایران را برگزید. نام این حزب که بخش مهمی از حوادث دردناک تاریخ سیاسی ایران را رقم زده‌است با دو تهاجم نظامی و اشغال خاک ایران پیوند خورده‌است: تجاوز اتحاد جماهیر شوروی و اشغال ایران بعد از شهریور ۱۳۲۰ و تجاوز وحشیانه رژیم بعثی عراق در سال ۱۳۵۹. در این پژوهش، زمینه‌های اجتماعی و سیاسی پیدایش حزب با تکیه بر اسنادی که نخستین بار مورد استفاده قرار گرفته، بررسی شده‌است. پس از برافزادن دولت خودخوانده و مستعجل قاضی محمد و خصوصاً کودتای ۲۸ مرداد ۱۳۳۲ این حزب در تاریخ مچ کشد تا مدت‌ها جز اخباری پراکنده، اطلاعی از آن در دست نبود. حزب دموکرات عبدالکریم قاسم و بازگشت ملامطفی بارزانی به عراق و شدت‌گرفتن جنگ لفظی بین رژیم‌های حاکم بر تهران و بغداد، کم‌کم اعضای متواری حزب در عراق تلاش کردند تا سر و سامانی به حزب دموکرات بدهند. شیکه منابع ساواک در بین این متواریان، موجب تسلط کامل ساواک بر حزب شده و امکان هرگونه تحرکی را از آنان سلب کرده بود. این منابع هرگونه تحرک و رویدادی را رصد کرده و گزارش می‌کردند، این اخبار و گزارش‌ها تصویری واقعی از حزب دموکرات کردستان ایران را در این دوره ارائه کرده‌است، اما بخش عمده این پژوهش که ضرورت انجام آن را نیز موجب شد، مربوط است به حوادث و رویدادهای پس از انقلاب اسلامی ایران. هزاران برگ اطلاعاتیه و بیانیه که عمدتاً از سوی گروه‌های فعال در کردستان انتشار یافته بود و روزنامه‌ها و نشریات طرفین درگیر که اخبار این جنگ داخلی را در سطح جامعه می‌پراکندند، با این حال آنچه جایگاه ایشان را در پژوهش می‌باشند، دامنه و گستردگی رویدادهای پیش از آن بود که در این پژوهش آمده‌است…»

آیت‌الله العظمی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

آیت‌الله العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی

تاریخ

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

تاریخ ۶۰۰۶۰۲۲۳۸۸۵

آیت‌الله آقا نجفی اصفهانی در حلقهٔ جمعی از روحانیون و مردم

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با استعمار سیاسی و اقتصادی

آیت‌الله‌العظمی محمد تقی نجفی اصفهانی و عمری مبارزه با است